

Sammendrag:

Økonomiske virkninger av reiseliv i Stryn og Hornindal i 2009

Hovedmål med prosjektet

Utgangspunktet for prosjektet er å gi mest mulig presise anslag for året 2009 på omfanget av turistbesøk, og hva turismen betyr i form av omsetning og sysselsetting i Stryn og Hornindal kommuner.

Hva rapporten omfatter

Hovedfokus i denne rapporten er omfanget av salg av varer og tjenester til turister. Dette omfatter besøkende både i kommersielle overnattingsanlegg, besøkende i privateide fritidsboliger, "villcampere" og besøkende hos slekt og venner. Dessuten omfatter turistbegrepet dagsbesøkende til de to kommunene samt gjennomreisende som gjør stopp i kommunene.

Beregningsgrunnlaget er innsamlede data om turistenes forbruk i regionen, samt tall for overnatting og omsetning i de ulike bedriftene som betjener turister i kommunene.

I noen tilfeller har det vært vanskelig å skille ut hvor mye som er turistforbruk og hvor mye som er lokalbefolkningens eget forbruk, dette innebærer følgende:

- Rapportens tall for omsetningen i detaljhandelen omfatter ikke bare tilreisendes forbruk, men inkluderer forbruket til sesongarbeidere og andre sysselsatte som ikke har fast bopel i kommunen.
- For de andre kategoriene omsetning (losji, servering, aktiviteter, osv.) har vi estimert et forbruk for overnattende gjester og for dags- og gjennomreisende. "Resten" av omsetningen i de turistrelaterte foretakene kan anses som lokalbefolkningens forbruk.

Alle omsetnings- eller forbrukstall er beregnet eksklusive merverdiavgift.

Overnattingstilbudet i Stryn og Hornindal

Antallet kommersielle senger i Stryn og Hornindal kommuner er beregnet til 4 750 per mars 2010. Hotellsenger registrert i SSB statistikk utgjør 763 senger, mens det i tillegg finnes ca 680 ekstra senger i (mindre) hoteller, pensjonater, gjestehus og vandrerhjem. Ytterligere 3 300 er senger i campinghytter og leiligheter, fjellstuer, gårdsrom og liknende for kommersiell utleie. I dette antallet

er ikke kommersielle senger i fritidsboliger utleid på åremål tatt med. Totalt sett var det ca 1 077 fritidsboliger registrert i Stryn og Hornindal, inkludert selveide ferieleiligheter. Dette tallet omfatter anslagsvis ca 25 fritidsboliger spesielt bygget for utleie og/eller som firmahytter i Stryn og Hornindal, ca 23 private enheter utenom dette som brukes som utleieobjekter, og knapt 1 029 fritidsboliger som anvendes av eier privat eller lånes ut. Drøyt 700 av disse eies av utenbygds bosatte, som er turister i denne sammenheng når de besøker fritidsboligen.

Kommersielle turistovernattinger i Stryn og Hornindal

Det ble av SSB i 2009 registrert i alt ca 296 000 overnattinger, herav knapt 125 000 hotellovernattinger, vel 66 000 i hyttegrend og snaue 105 000 innen camping (utenom hytter), se tabell A:

Tabell A Registrerte overnattinger i kommersielle virksomheter i Stryn kommune i 2009

Stryn og Hornindal kommuner	I alt	Nord- menn	Utlendinger	Vinter (nov-mai)	Sommer (juni-aug)	Høst (sept-okt)
Hotell/pensjonat	124 849	88 308	36 541	26 592	74 281	23 976
Hyttegrend og leilighetsanlegg, fjellstuer og gårdshus og lignende	65 765			4 192	55 997	5 576
Sesongcamping	27 298			2 149	21 930	3 219
Telt/Vogn	48 384			369	47 512	503
Bobil	29 461			405	28 546	510
Sum camping	105 143			7 115	153 985	9 808
Totalt	295 757	163 155	132 602	33 707	228 266	33 784

SSB/www.Staistikknett.no

Utlendinger står for ca 30 prosent av hotellovernattingene og 56 prosent av hyttegrend- og campingovernattingene som er registrert hos SSB.

I følge våre beregninger er antallet kommersielle overnattinger imidlertid langt høyere (419 000), fordi en del overnatting innen mindre hoteller, pensjonater, hyttegrend og leilighetsanlegg, fjellstuer og gårdshus og lignende ikke har blitt registrert i overnattingsstatistikken. I tabell B nedenfor vises det beregnede antallet kommersielle overnattinger i de to kommunene samlet.

Tabell B Beregnet antall overnattinger i ulike kommersielle virksomheter i Stryn og Hornindal i 2009

Type overnatting	I alt	Nordmenn sommer	Utlendinger sommer	Nordmenn vinter	Utlendinger vinter
Hotell	161 085	58 177	60 959	39 351	2 599
Pensjonat/gjestehus/vandrerrhjem o.l.	8 973	3 640	3 814	1 425	94
Hyttegrend/leiligheter/feriehus/fjellstuer	68 276	29 641	30 805	7 350	481
Campinghytter på campingplass	70 297	31 645	33 158	5 154	340
Campingplass (bobil, telt, ses.camp.)	110 677	51 993	54 479	3 944	260
Totalt	419 308	175 095	183 216	57 223	3 774

TØI rapport 1077/2010

Samlet antall overnattinger

I tillegg til de kommersielle overnattingene var det også et betydelig antall overnattinger utenom dette. I tabell C nedenfor er det vist antall beregnede overnattinger innen de ulike segmenter.

Tabell C Beregnet antall overnattinger for turister i Stryn og Hornindal, etter overnattingsform. 2009

Overnattingsform	I alt
Sum kommersiell overnatting ("varme senger")	419 000
Utleie av fritidsboliger som firmahytter	12 500
Utleie av private hytter og leiligheter ellers	7 000
Egenbruk private hytter/leiligheter	70 000
Annen utleie (lokaler med mer)	3 000
Besøk hos slekt og venner	294 000
Camping utenom campingplass ("Villcamp")	52 000
Annen overnatting	2 000
Totalt	859 500

TØI rapport 1077/2010

De 294 000 overnattingene fra slekt og venner-besøkende utgjorde en betydelig andel (ca 1/3) av det totale antall overnattinger, og hytte/fritidsbolig overnattinger nesten 90 000 (ca 10 prosent).

De foreliggende beregninger av overnattinger i Stryn og Hornindal i 2009 gir et samlet antall overnattinger på om lag 860 000 i 2009. Nesten halvparten av dette er overnattinger i "varme senger".

Turistrelatert omsetning i Stryn og Hornindal

Losjioomsetning

Samlet losjirelatert omsetning i Stryn og Hornindal for 2009 er beregnet til ca 159 millioner kroner. Dette fordeler seg på de ulike overnattingsformer slik:

Tabell D Samlet omsetning losji fra turister i Stryn og Hornindal i 2009. Eks mva

Omsetningskilde	Millioner kroner
Gjester ved kommersiell overnatting ("varme senger")	138,0
Brukere av private fritidsboliger	2,4
Besøkende hos slekt og venner	11,2
Campinggjester utenom campingplasser	1,4
Besøkende i annen overnatting	2,3
Leie av firmahytter og andre utleieenheter	3,3
Total losjirelatert omsetning	158,7

TØI rapport 1077/2010

Omsetning servering

Omsetning knyttet til servering og annet er beregnet til å ca 123 millioner kroner i 2009 som vist i tabell E:

Tabell E Samlet omsetning servering fra turister i Stryn og Hornindal i 2009. Eks mva.

Omsetningskilde	Millioner kroner
Gjester ved kommersiell overnatting ("varme senger")	84,9
Brukere av private fritidsboliger	2,2
Besøkende hos slekt og venner	18,0
Campinggjester utenom campingplasser	6,3
Besøkende i annen overnatting, inkl firmahytter og annen utleie	1,7
Sum serveringsrelatert inntekt, overnattingsgjester	113,1
Serveringsrelatert inntekt, dagsbesøk og gjennomreisende	10,0
Total serveringsrelatert omsetning	123,1

TØI rapport 1077/2010

Tallmaterialet er beregnet ut fra TØI forbruksundersøkelsene, og dels hentet fra omsetningsoppgaver for foretakene for 2008 (justert opp til 2009 priser) for å beregne dags- og gjennomreisendes andel av forbruket.

Overnattingsgjestene har et samlet forbruk på servering beregnet til ca 113 millioner kroner. Av dette er om lag 63 millioner kroner brukt av overnattende hos hotellene og nesten 22 millioner kroner av gjester hos de andre overnattingsforetakene. Besøkende hos slekt og venner bidrar med nær 18 millioner, og "villcampere" med drøyt seks millioner kroner i form av kafé-, bar-, gatekjøkken- og restaurantbesøk og liknende mens de er på besøk i området. Gjennomreisende og personer på dagsbesøk bidrar med ca 10 millioner kroner i serveringsomsetning.

Omsetning i handelsnæringen (detaljhandel)

Total omsetning i detaljhandel (eksklusive merverdiavgift) er for 2009 beregnet til å utgjøre ca 663 millioner kroner. Turistenes forbruk i Stryn og Hornindal innen detaljhandel er beregnet som totalomsetningen fratrukket beregnet forbruk for kommunens egne innbyggere. Tilreisende (inkludert overnattende turister, gjennomreisende, dagsbesøkende og arbeidstakere uten fast bopel i de to kommunene) står for ca 154 millioner kroner av omsetningen i detaljhandelen i Stryn og Hornindal i 2009 (tabell F). Litt under halvparten er omsetning fra overnattingsgjester mens litt over halvparten kommer fra dags- og gjennomreisende turister. En stor andel av omsetningen fra sistnevnte gruppe er salg av drivstoff og andre varer og tjenester ved bensinstasjonene.

Tabell F Samlet omsetning varehandel fra turister i Stryn og Hornindal i 2009. Eks mva.

Omsetningskilde	Millioner kroner
Gjester ved kommersiell overnatting ("varme senger")	41,2
Brukere av private fritidsboliger	5,2
Besøkende hos slekt og venner	16,5
Campinggjester utenom campingplasser	8,8
Besøkende i annen overnatting, inkl. firmahytter og annen utleie	4,3
Sum varehandelsrelatert omsetning, overnattingsgjester	76,1
Serveringsrelatert omsetning, dagsbesøk og gjennomreisende	78,1
Total varehandelsrelatert omsetning	154,2

TØI rapport 1077/2010

Omsetning transport

Turistrelatert omsetning innen transport for overnattingsgjester er beregnet til 57 millioner kroner, og for besøkende hos slekt og venner 35 millioner kroner i 2009. Til sammen stod overnattingsgjester for nær 119 millioner kroner, og gjennomreisende for ca sju millioner kroner. Imidlertid er ca 39 millioner av dette drivstoff og annet regnet med under detaljhandelen (se tabell F ovenfor), så netto transportrelatert omsetning er da beregnet til ca 88 millioner kroner i 2009. Da er ikke skoleskyss og lokalbefolkningens transportetterspørsel ellers regnet med.

Omsetning knyttet til aktiviteter, arrangementer og opplevelser

Omsetning knyttet til skisport

Skiheisomsetningen inklusive skiskoler, skiutleie, skiservice etc. i Stryn og Hornindal utgjorde i 2009 i alt seks millioner kroner eksklusive merverdiavgift (Kilde: Omsetningsoppgaver for de aktuelle foretakene for 2008, oppjustert til 2009-tall.)

Omsetning knyttet til andre kommersielle aktiviteter og opplevelser

Det er en rekke opplevelses- og aktivitetsforetak i Stryn og Hornindal (innen brevandring, guiding, fjordcruise, spa-anlegg, sport og liknende). Basert på omsetningsoppgaver for perioden 2008 har vi estimert en omsetning på 41 millioner for disse foretakene i 2009.

Omsetning knyttet til festivaler, arrangementer og liknende

Festivaler og andre arrangementer er viktige for reiselivet i Stryn og Hornindal og tilgrensede næringer. Blant de viktigste turistrelaterte arrangementene og festivalene er: Skåla-rett-opp, NK håndballcup, Vinterfestivalen, Flo aktivitetsveke og Strynmessa. Vi har fått en del informasjon fra Reisemål Stryn & Nordfjord om besøkstallet til noen av disse arrangementene, estimert omsetning der vi manglet detaljert informasjon, og supplert dette med omsetningsoppgaver for noen av arrangørene. Ut fra dette har vi beregnet omsetning på snaut 10 millioner kroner for festivalene og arrangementene i Stryn og Hornindal.

Totalt er det dermed beregnet en turistrelatert omsetning på ca 55 millioner kroner for aktiviteter, opplevelser og arrangement ved en anslått turistandel på 95 prosent. Vel 20 millioner kroner av dette kommer fra dags- og gjennomreisende turister.

Annen uklassifisert omsetning

I tillegg er det beregnet knapt 15 millioner kroner i annen omsetning. De reisende har også noe "uspesifisert" forbruk til varer og tjenester som ikke er fanget opp innen de kategoriene vi har omtalt så langt. Det kan være forbruk til f eks velvære- og helsetjenester, post-, bank- og teletjenester, booking, service og annen provisjon betalt for reiselivstjenester, og annet "undefinert" forbruk.

Omsetning tilknyttet bruk av fritidsboliger

Dette omfatter utgifter til strøm, enkle vedlikeholdstjenester, brensel ikke kjøpt i detaljhandel etc., samt faste utgifter (bygging, bomavgifter, brøyting, etc.), og andre utgifter til eierskap og hold av fritidsboliger i området. Med 732 fritidsboliger til privat bruk eid av eiere bosatt utenfor Indre Nordfjord som grunnlag (jfr. avsnitt 3.2.4 og 5.7) utgjør 10 850 kr per fritidsbolig en samlet omsetning på ca 7,9 millioner kroner¹. Av dette er ca 3,5 millioner kroner i forbruk i forbindelse med oppussing, vedlikehold og oppgradering, mens 4,4 millioner kroner er forbundet med andre utgifter til eierskap og hold av disse fritidsboligene.

Samlet turistrelatert omsetning i Stryn og Hornindal 2009

Til sammen utgjør det turistene legger igjen drøyt 600 millioner kroner i Stryn og Hornindal kommuner. Dette er inkludert forbruket til dagsbesøkende, gjennomreisende og "gjestearbeidere".

Tabell G Total turistrelatert omsetning i Stryn og Hornindal i 2009. Eksklusive merverdiavgift.

Omsetningskilde	Millioner kroner
Losjirelatert omsetning	158,8
Serveringsrelatert omsetning	123,1
Varehandelsrelatert omsetning	154,2
Transportrelatert omsetning	88,1
Aktivitet/attraksjonsrelatert omsetning	54,6
Annen turistrelatert omsetning	14,9
Omsetning fra eierskap og hold av fritidsboliger	7,9
Total omsetning fra turisme	601,6

TØI rapport 1077/2010

Av dette er det beregnet at Stryn mottar 584 millioner kroner og Hornindal ca 18 millioner kroner av den turistrelaterte omsetningen i Indre Nordfjord. I tillegg kommer omsetning relatert til bygging av nye fritidsboliger og cruisetraffikk.

Direkte og indirekte produksjonsvirkninger i Stryn og Hornindal

Med produksjonsvirkninger mener vi her verdien av produksjonen, som er satt lik omsetningsverdien av de varer og tjenester næringen produserer, eksklusive merverdiavgift. Et viktig unntak er varehandelen, hvor produksjonsverdien definisjonsmessig tilsvarer bruttofortjenesten, som på landsbasis gjennomsnittlig utgjør ca 30 prosent av omsetningsverdien.

¹ Noen av disse varene og tjenestene tilknyttet omsetningen fra privat bruk av fritidsboliger vil være innkjøpt fra aktører utenfor kommunen (kan være f. eks. strøm). Dette kommer til dels inn under samme prinsipp som i betraktningene om handelslekkasje; se fotnote 9 under diskusjonen av detaljhandelsomsetningen.

Turistforbruket i Stryn og Hornindal i 2009 er beregnet til 602 millioner kroner eksklusive merverdiavgift. Når vi da regner inn 30 prosent av detaljhandelsomsetningen som produksjonsverdi (30 prosent av 154 mill. kroner = 46 mill. kr), finner vi at samlet turistrelatert direkte produksjonsverdi er ca 494 millioner kroner.

Vi har anslått en produksjonsmultiplikator for Stryn og Hornindal på 1,25; dermed blir de indirekte økonomiske produksjonsvirkningene ca 124 millioner kroner (25 prosent av 494 millioner kroner).

Total direkte og indirekte produksjonsverdi i Stryn og Hornindal er følgelig anslått til om lag 618 millioner kroner.

Turistrelatert sysselsetting i Stryn og Hornindal

Direkte og indirekte sysselsetting

Sysselsettingsstatistikken for Stryn og Hornindal i 2008 viser at det var i alt 7 013 personer bosatt i Stryn og Hornindal som var registrert som sysselsatte ved utgangen av 2008. Totalt hadde 6 342 personer sitt arbeidssted i Stryn og Hornindal, inkludert innpendling.

Omfanget av arbeidsplasser som direkte skyldes turismen har vi beregnet ut fra denne sysselsettingsstatistikken. Denne gir antall sysselsatte per 4. kvartal 2008, ikke medregnet personer med bopel utenfor Norge. Vi regner inn sysselsettingen i hotell- og restaurantsektoren pluss en andel av sysselsettingen i varehandel, kulturell tjenesteyting/sport og transport som direkte sysselsetting. Denne er beregnet til 550 personer og 13 prosent av total sysselsetting i de to kommunene.

Indirekte produksjonsverdi er beregnet til 124 millioner kroner. Forutsatt en produksjonsverdi per indirekte sysselsatt på 796 000 kroner gir dette 156 indirekte sysselsatte.

Samlet indirekte og direkte reiselivsrelatert sysselsetting innen Stryn og Hornindal kommune (medregnet norske sysselsatte ikke bosatt i de to kommunene) er beregnet til ca 706 personer. Det er om lag 17 prosent av alle de sysselsatte ved arbeidsplasser innen Stryn og Hornindal kommuner.

Bygg- og anleggssektoren er ikke medregnet i disse tallene. Denne sektoren står for 6,9 prosent av arbeidsplassene i kommunen, og en stor del av dem sannsynligvis turismerelatert (for eksempel ved bygging av fritidsboliger, overnattingsanlegg eller aktivitetsanlegg).

Sesongarbeid

Når det gjelder sesongarbeidskraft, har vi relativt få gode holdepunkter. Sesongarbeidskraft kommer stort sett utenfra, men det kan også være en del personer bosatt i Stryn og Hornindal som har sesongbetont arbeid (både sommer- og vintersesong) i reiselivsnæringene eller tilgrensende næringer. Vi har også fått opplyst at en del utenlandske sesongarbeidere innen bygg- og anleggsnæringen er sysselsatte/formidlet gjennom virksomheter basert i Stryn og Hornindal.

Siden statistikken er individbasert og registrerer kun hovedbeskjeftigelse, skjules sannsynligvis også en del sesongpreget sysselsetting av personer bosatt i Stryn og Hornindal med annen hovedbeskjeftigelse ellers i året, for eksempel innen landbruk.

Fordeling på heltid og deltid

Reiselivet er tradisjonelt preget av sesongarbeid og deltidsarbeid. I Stryn og Hornindal er andelen innen varehandel, hotell- og restaurant som jobber mindre enn halv uke (20 timer) nær 34 prosent. Deltidsarbeid er imidlertid utbredt også i andre viktige sektorer. Reiselivet skiller seg for eksempel ikke dramatisk ut fra landbruk/primærnæringer (37 prosent) når det gjelder andelen sysselsatte med deltidsbeskjeftigelse.

Økonomiske effekter av bygging av nye fritidsboliger

Det er foreløpig moderat omfang av utbygning av nye fritidsboliger i Stryn og Hornindal (sammenlignet med f eks Hol, Hemsedal eller Voss), men dette ser ut til å være i ferd med å ta seg opp en del. Den pågående og framtidige utbyggingen av fritidsboliger i kommunen er i stor grad basert på leiligheter og/eller store hytter i en konsentrert utbyggingsform med høy utnyttelsesgrad av de arealer som legges ut for bebyggelse (landsbykontekst), og i noen tilfeller utvidelser av eksisterende felter. Det er relativt få spredtbygde hytter eller hytter i små felt inne i eksisterende planer i Stryn. Hornindal har en del mindre felter planlagt utbygd.

Et rimelig anslag på antall nye fritidsboliger per år vil ut fra kommuneplanen være ca 21 nye enheter i året i gjennomsnitt i perioden, og dette følger omtrent utbygningstakten de siste tre årene.

Hvor mange nye leiligheter som bygges, har vi ikke oversikt over, mens dagens utbud skulle tilsi ca seks per år. Inklusive leiligheter, blir det da altså ca 21 fritidsboliger i året fordelt på 10 hytter ved hyttegrend eller skianleggene, fem hytter ellers i Stryn og Hornindal og seks leiligheter (de fleste av disse ved anleggene).

Basert på prisantydning i salgsannonser anvender vi her en gjennomsnittlig salgspris på 4,8 millioner kroner på hyttene ved anleggene. For hytter ellers i Stryn og Hornindal kommune anvender vi en snittpris på 2,1 millioner kroner. For leiligheter anvender vi en snittpris på 2,2 millioner kroner. Alt dette er priser for nye enheter.

I antatt salgsverdi gir dette nær 72 millioner kroner per år (tabell H).

Tabell H Antatt omsetningsverdi nye fritidsboliger per år i Stryn og Hornindal.

Type fritidsbolig	Antall hytter/leiligheter	Pris per enhet mill kr	Totalt millioner kroner
Hytter ved hyttegrend eller skianlegg	10	4,8	48,0
Hytter ellers i Stryn og Hornindal	5	2,1	10,5
Leiligheter	6	2,2	13,2
Sum	21		71,7

TØI rapport 1077/2010

Når det gjelder tomtepriser, har vi anvendt en antatt pris på 500 000 kroner for (fortrinnsvis små og seksjonerte) tomter ved anleggene. Vi har videre antatt en tomtekostnad på 650 000 kroner i gjennomsnitt for større tomter ellers i kommunen (eksklusive vann, vei og strøm) for inneværende år. For leiligheter har vi antatt at utbyggerne i snitt kalkulerer inn en tilsvarende tomtekostnad per enhet med gjennomsnittspris på 550 000 kroner.

Vi har videre antatt en prosjektfortjeneste på 20 prosent på hytter ved anleggene/hyttegrendene i området, 15 prosent på hytter ellers i kommunene og 25 prosent på leiligheter (som i all vesentlighet bygges i alpinområdene).

Ut fra disse forutsetningene og kalkyler for material- og arbeidskostnader har vi i tabell I stilt opp en anslått fordeling av salgsinntektene. Den viser at av en samlet omsetning på 72 millioner kroner går ni millioner til staten i form av merverdiavgift på materialer og tjenester, mens 14 millioner er inntekter ved salg av tomter i byggeprosjektene. Antatt overskudd på byggeprosjektene utgjør 15 millioner kroner. I tillegg så går 16 millioner til materialer og andre byggevarer, og 19 millioner til byggefirmaer/håndverkere for det utførte arbeidet.

Tabell I Inntektsfordeling lokalt og utenom Stryn og Hornindal per år ved utbygging av fritidsboliger. Millioner kroner.

Inntektsfordeling	Total omsetning	Lokal andel	Til utenbygds aktører	Prosentandel lokalt
Tomtesalg	14	12	1	90,0
Fortjeneste	15	11	4	72,4
Mva materialer/arbeid	9	0	9	0,0
Sum materialer	16	13	3	80,0
Sum arbeid	19	12	6	66,2
Totalsum	72	48	24	67,1

TØI rapport 1077/2010

I tabellen gis også anslag på hvor mye av dette som er inntekter til personer/foretak i Stryn og Hornindal. På grunn av utilstrekkelige data om den eksakte fordelingen av aktivitet på lokale og eksterne aktører, må disse fordelingene betraktes som et regneeksempel.

Beregningene har gitt følgende resultater:

- Av ca 14 millioner kroner i tomtesalg tilfaller ca 12 millioner kroner lokale grunneiere.
- Av ca 15 millioner i anslått prosjektfortjeneste tilfaller ca 11 millioner kroner lokale utbyggere.
- De ca 19 millioner kronene som er kalkulert for arbeidet med å sette opp og innrede hyttene, tomtebearbeiding etc., fordeler seg etter forutsetningene ovenfor slik:
 - Ca 12,5 millioner kroner går til lokale foretak og til lokal arbeidskraft som er engasjert av utenbygds foretak
 - Ca 6,5 millioner kroner går til utenbygds foretak og til utenbygds arbeidskraft engasjert av lokale foretak.
- 80 prosent leveranser fra lokale produsenter og salgsledd utgjør ca 13 millioner kroner.

Totalt finner vi under disse forutsetninger at om lag 48 millioner av en samlet omsetning på snaut 72 millioner kroner fordeler seg på lokale aktører (kommune, grunneiere, utbyggere, underleverandører og arbeidskraft).

Økonomiske effekter av cruiseturisme

Cruisetraffikken i området har følgende aspekter som berører (i hovedsak) Stryn og (i noen grad) Hornindal

- Cruiseanløp i Olden, med landbesøk (Briksdalen, Loen, Strynefjellet)
- Cruiseanløp i Geiranger og Hellesylt, men over-land-turer via Stryn

Olden (dvs. egentlig Nordfjord havneområde) hadde i 2009 hele 74 anløp med til sammen 74 500 passasjerer. Samtlige passasjerer går i land i Olden, mens halvparten (37 500) var med på organiserte turer i land. De organiserte turene omfatter ulike reisemål/aktiviteter; de viktigste (best besøkte) er Briksdalsbreen/Oldevatnet, Loen/Kjennalsbreen, Stryn/Jostedalen nasjonalparksenter/Strynefjellet.

Geiranger hadde 169 anløp, med 218 000 passasjerer. Av- og påstigende i Hellesylt var 47 208, og alle disse er passasjerer som var med på bussturer mellom Geiranger og Hellesylt. Disse turene går dels som sightseeingturer, dels som turer med innlagte besøk og aktiviteter (Briksdalen, Loen, Stryn Sommerskisenter, etc).

Totalt forbruk for cruisepassasjerer

Basert på anslått forbruk per passasjer i ulike kategorier er det beregnet at til sammen så legger cruiseturister igjen ca 70 millioner kr (2009) i Stryn og Hornindal, se tabell J nedenfor. Det aller vesentligste av dette gjelder Stryn. Hornindal er kun inne med evt. omsetning fra over-land turer til/fra Hellesylt:

Tabell J Direkte forbruk ved cruisepassasjerbesøk i land i Stryn og Hornindal i 2009. Antall passasjerer/kroner

Sted og aktivitet	Antall pass.	Omsetn. per pers	Sum omsetning, mill. kr
Olden			
Landbesøk på egenhånd, individuelt forbruk	37 000	150	5,6
Deltakelse på turer, betaling for buss, guide, lunsj, båtturer, attraksjoner etc.	37 500	500	18,8
Deltakelse på turer, individuelt forbruk	37 500	150	5,6
Sum cruisepassasjerer i Olden			29,9
Over-land-turer Hellesylt - Geiranger			
Lunsj i Stryn, eventuelt kaffestopp	47 000	250	11,8
Buss, guide, attraksjonsbesøk etc.	47 000	400	18,8
Individuelt forbruk	47 000	200	9,4
Sum cruisepassasjerer på over-land-turer			40,0
Sum forbruk Stryn og Hornindal			70,0

TØI rapport 1077/2010

Siden dette er forbrukstall, kan man regne med at beløpene oppgitt her er inkludert mva. Netto omsetning eks. mva. er beregnet til ca 58 millioner kroner.

Hva slags omsetning er dette

Tallene overfor representerer en førstehåndsomsetning i Stryn og Hornindal; dvs. til serveringsbedrifter, besøksmål og handelsstand, samt til cruiseagenten, som er lokalisert i Stryn. En del av omsetningen går direkte ut til underleverandører /operatører lokalisert utenfor Stryn eller Hornindal.

Havneavgifter og annet skipsforbruk

I følge Nordfjord Havn (www.norfjordhavn.no) var samlet tonnasje ved cruiseanløp målt i bruttotonn 2 745 500 fordelt på 74 registrerte anløp. Det tilsvarer ca 2,0 millioner kroner i avgifter for alle cruiseskipanløpene i Olden til sammen i 2009. Dette er utenom avgifter til Kystverket.

Ut over dette kan man påregne noe innkjøp av varer og tjenester (f eks landstrøm, vann, lokale spesialråvarer, etc.). Det anslås til ca kr. 53 500 per skip. For 74 anløpne skip i 2009 tilsvarer det så 4,0 millioner kroner.

Mannskapets forbruk

Mannskapet om bord i cruiseskipene som besøker Olden kan også antas å ha noe turistrelatert forbruk. Anslagsvis 4 500 mannskap går i land i Olden, og forbruker i om lag 550 000 kroner til sammen. Eksklusive mva. utgjør det ca 460 000 kroner i 2009.

Til sammen utgjør altså annen direkte omsetning fra cruisetrafikk om lag 6,5 millioner kroner.

Totalt anslås dermed omsetningen av cruiseturisme i Stryn og Hornindal til knapt 65 millioner kroner eksklusive mva.